

Микола ВЕЙ
Ужгород

Гучного "приватизаційного" скандалу, як не дивно, на Закарпатті досі не трапилося. Хіба що натяк — резонансне роздержавлення ужгородського комбінату "Патент". Про конфліктну ситуацію, що виникла довкола цього підприємства, обласні медіа розповідали неодноразово. Здебільшого з позиції людини, яка вважала процес приватизації "Патенту" незаконним, а дії нової адміністрації підприємства — згубними для виробництва. Хто ця людина? Олексій Шестаков, колишній голова правління видавничого комбінату. Його було увільнено з посади 27 червня 1996 року рішенням перших загальних зборів акціонерів АТ "Патент". З того дня пан Олексій почав боротися за повернення посадового портфеля. І виявилось, що закарпатський, вихований у адміністративних умовах, директорат, представником якого є колишній керівник "Патенту", зарано списувати на запасну колію. Опинившись за бортом підприємства через нерозуміння нових економічних обставин, Шестаков зумів освоїти прийоми боротьби за владу. Один із яких — ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА.

БЛОКАДА

18 лютого профспілковий лідер області Іван Король виніс на обговорення сесії облради лист, у якому працівники ужгородського ВАТ "Патент" висунули низку звинувачень адміністрації підприємства. "З відчаєм звертаємося... з приводу тяжкого стану справ на нашому підприємстві. Обсяги виробництва після так званої "приватизації" зменшилися у два рази, розміри заробітної плати провідних працівників складають від 7 до 40 гривень", — зазначалося у листі. І далі: "Із п'яти директорів ніхто не займається завданням виробництва, хоча їхня зарплата складає 250—300 грн. ...обладнали собі кабінети, зараз будують бар-кафе, продають друкарські машини, а виручені гроші використовують не на придбання нових машин і запасних частин, таких необхідних для підтримання поліграфічного обладнання у робочому стані, а транжирять на закордонні поїздки. Проводиться цілеспрямована робота на скорочення робітників основних професій.

За друге півріччя було скорочено близько 50 працівників... Іде згорання виробництва з метою продажу основних засобів". І резюме: "Підприємство гине, людей викидають на вулицю. Ми просимо терміново втрутитися у цей процес і допомогти решті колективу".

Адресований лист двоє головам — облдержадміністрації та облпрофради. Підпис: "Працівники підприємства".

Звісно, влада ніяк не відреагувала на це послання, бо вирішувати внутрішні справи АТ, у тому числі й кадрові зміни (адже саме таку мету переслідував лист — це зрозуміло з його змісту), не має права ніхто, крім самих акціонерів. А облпрофрада все ж спорядила на підприємство комісію, яка мала захистити права зобов'язаного робочого класу.

Тим часом лист розтиражувала на своїх сторінках обласна газета. Одна з тих, де з позицій колишнього голови правління Олексія Шестакова неодноразово у такому дусі, що й зацитована вище епістолярія, шпеліли нову адміністрацію "Патенту". Слід

інформаційна війна. Жоден із авторів публікації не зустрівся з мною, аби з'ясувати справжній стан речей. Усі висновки будувалися не на фактах (у публікаціях відсутні будь-які цифри), а на голослів'ї", — зауважує нинішній генеральний директор ВАТ Віктор Негре.

За його словами, у "Новини Закарпаття", "Срібну Землю" та "Орбіту-логос" було розіслано матеріали, у яких на всі закиди містилися ґрунтовні відповіді. Однак жодна з газет їх не вмістила. У "СЗ" повідомили, що надрукують, але тільки за плату. Таким чином нинішнє керівництво "Патенту" опинилося в інформаційній блокаді, яка стала найбільшою перемогою зацікавленої особи у боротьбі за думку громадськості та акціонерів.

ПРАВДА "ДО" І "ПІСЛЯ"

Місце Шестакова у цій історії змушує згадати цікавий нюанс. Якщо правда — то вся. Саме пан Олексій очолював комісію з приватизації підприємства і створене това-

ОЗНАКА РИНКОВИХ ВІДНОСИН НА ЗАКАРПАТСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: БОРОТЬБА ЗА ГОЛОСИ АКЦІОНЕРІВ

ВЕЛИКІ МАНЄВРИ ОЛЕКСІЯ ШЕСТАКОВА

СТАРИЙ ДИРЕКТОРАТ ЗАРАНО СПИСУВАТИ НА ЗАПАСНУ КОЛІЮ

риство покупців. Він підписує план приватизації, бере участь у оцінці майна, яке увійшло до статутного фонду. Усі документи проходять через його руки і в разі якихось порушень першим може бити на сполох. Але все було тихо.

Нині він може виставити собі рахунок. Моральний. Бо "правда" Шестакова до і після втрати посади надзвичайно різна. Стається дивовижна метаморфоза. Це вже "після" спокій змінюється гнівом Зевса і починається пошук іншої "правди" про приватизацію. І, виявляється, "колишній" готовий відшмагати самого себе, стверджуючи, що під його контролем творилися порушення закону. Але навряд чи йому вдасться довести свою правоту, неударю суд за півроку так і не спромігся винести остаточне рішення. А начальник регіонального відділення ФДМ Володимир Шкоба бадьоро запевняє, що приватизація відбулася згідно з чинним законодавством: "Головна претензія до відділення Фонду — нібито "Патент" було продано за безцінь. Справа у тому, що оцінка

"З ініціативи адміністрації у 1996 році за скороченням штатів звільнено — до приватизації 21 чол., всі робітники. Після приватизації — 22, у тому числі 8 робітників, 3 спеціалістів, 9 службовців, 2 керівників. Порушення законодавства про працю при скороченні працівників не встановлено".

"Середньомісячна заробітна плата одного інженерно-технічного працівника згідно зі звітами по праці в 1994, 1995 роках перевищувала зарплату робітника на 12%, на 18,8% у 1995-му, а в 1996-му — навпаки: зарплата працівників випередила зарплату інженерно-технічного працівника на 0,3%. Незважаючи на зниження обсягів виробництва, була нарахована і виплачена винагорода за підсумками роботи за цей рік у сумі 42 тис. грн."

"У 1996 році 57 представників товариства виїжджали за кордон, у тому числі в другому півріччі 39 чол., де брали участь у двох виставках обладнання, продукції поліграфічної галузі, вели переговори по укладенню угод

— Не все так, як здається на перший погляд. Ось показники за перше та друге півріччя. Тобто до зміни керівництва і після.

У натуральному вираженні обсяги зросли до 3,92 з 2,70 млн. відбитків. Випуск товарів народного споживання (тис.грн.) — 94,54 (77,76); книжково-журнальної продукції (тис.грн.) — 202,2 (153,3). Випуск продукції для Держпатенту (тис. грн.) — 112,5 (71,2); продукція на експорт (крім країн СНД) — \$ 2500 США (—); реклама, бланкова та листова продукція (тис. грн.) — 44,0 (39,4); кількість видів виготовлення товарів народного споживання — 22 (10); середньомісячна зарплата одного працюючого — 103,0 (90,0). Коментарі, думаю, зайві.

Але, найголовніше, підприємство почало працювати на перспективу. Нам у спадок дісталось обладнання, ступінь зносу якого дорівнював 80% і більше. Дивно, як таке "процвітає" підприємство не поновлювало протягом останніх 10 років друкарське обладнання? Ми склали план фінансового оздоровлення "Патенту". Розширені технологічні можливості комп'ютерного обладнання, апробовані нові види поліграфічних матеріалів.

— Однак... У листі та газетних виступах зазначалося, що саме ваша адміністрація веде підприємство до загибелі.

— Ми? Незважаючи на те, що

колишнє керівництво залишило нам "на пам'ять" заборгованість у вигляді штрафних санкцій та пені до бюджету в сумі 5,96 млрд. крб., заборгованість поштамту — 4,1 млрд. крб., іншу кредиторську заборгованість на суму 1,6 млрд. крб., ми виплачуємо без затримок зарплату, своєчасно погасили заборгованість у бюджет за перше півріччя, здійснили планові платежі до бюджетних та позабюджетних фондів за друге півріччя... При цьому жодного разу не зверталися за кредитами у банк.

До речі, протягом 1995 року керівництво неодноразово брало кредити під процент для виплати заробітної плати, хоча коштів підприємству не бракувало. Але вони використовувалися не за призначенням. Цікаві факти: понад 40% оборотних коштів йшло на придбання будматеріалів, бензину, переводилося на потреби малих підприємств, що не мали ніякої причетності до "Патенту". Була укладена дуже "вигідна" угода — оренда автомобіля "Волга" за повну вартість у 12 тис. дол. Чи не краще його вже було купити?

— Після зміни керівництва підприємство майже перестало отримувати замовлення від Роспатенту. Очевидно, Росію влаштував на цій посаді Шестаков...

— Так, обсяги замовлень від Роспатенту впали. У кінці лютого ми востаннє відправили виготовлену продукцію "східному сусідові". І на подальше прихильність Росії не сподіваємося. Але це ніяк не пов'язано зі зміною керівництва підприємства. Хоча дехто заявляє, що в разі повернення п.Шестакова Роспатент нас знову "полюбить". Лицемірство. Олексію Шестакову було відомо давно, що обсяги замовлень невпинно знижувалися з 1993 року, а в 1996-му вичерпаються взагалі. Крива падіння демонструє цю поступову тенденцію, яка розпочалася ще за колишнього директора: виготовлення описів винаходів для Роспатенту (у тис. примірників) у 1993 році — 8231, 1994-му — 2796, 1995-му — 2643, 1996-му — 920, 1997-му — 0.

— Але ви не можете стверджувати, що вас підтримують усі акціонери — члени трудового колективу?

— Розумію, багатьох не влаштує трудова дисципліна, підвищені вимоги до якості продукції, до ведення фінансової та облікової документації. Я нікому не дозволю займатися марнотратством зароблених нелегкою працею грошей. Проте вірю, що наш колектив належно оцінить все зроблене нами.

P.S. Фірма "Рахів-аудит" займається постійним аудиторським обслуговуванням ВАТ "Патент". Ми звернулися до директора "Рахів-аудиту" Ігоря САВЧУКА з проханням прокоментувати нинішню фінансову ситуацію в акціонерному товаристві.

— За останні півроку фінансово-господарський стан підприємства змінився на краще завдяки укладанню нових угод, посиленню контролю за використанням фінансових ресурсів. Трудовий колектив отримав премію за підсумками роботи в 1996 році. Рентабельність роботи за минулий рік становила 15%.

Автор не відстоює жодної із конфліктуючих сторін. Ми подали позицію нинішньої адміністрації "Патенту", оскільки її опоненти вже неодноразово захищали свої інтереси на сторінках обласних газет.

ЗУСТРІЧ ІЗ ТРУДОВИМ КОЛЕКТИВОМ БУЛА ЗІРВАНА

Генеральний директор Віктор Негре оприлюднив заяву, яку він надіслав голові Ради товариства ВАТ "Патент" Юрію Ключевському. У ній, зокрема, зазначається:

"Рада директорів ВАТ "Патент" ставить вас до відома, що затримка у судовій справі колишнього керівника підприємства п.О.Шестакова про правильність приватизації "Патенту" і публікації газет щодо цього приводу призводить до виникнення дестабілізуючих факторів у колективі, негативно впливаючи на виробничу діяльність підприємства, дискредитують підприємство в очах ділових партнерів.

З квітня 1997 року мала відбутися зустріч генерального директора п.В.Негре з трудовим колективом для ознайомлення з підсумками роботи ВАТ "Патент" за 1996 рік, але з ініціативи О.Шестакова і його колишніх заступників М.Дзеси, Л.Луцика та інших осіб зустріч була зірвана і стихійно переорієнтована на збори трудового колективу. За задумом О.Шестакова, Л.Луцика, М.Дзеси, який головував на зборах, було проведено ліній

на дискредитацію нинішнього керівництва, висловлення йому недовіри і обрання нового керівника... Використовуючи підставку голосів, сумбурність зборів, прями образи голови Ради товариства, не бажаючи вислухати конструктивні пропозиції з боку виступаючих, голова зборів націлював присутніх на ігнорування законів і врешті-решт нав'язав рішення про недовіру керівництву ВАТ "Патент" та прийняття звернення до зборів акціонерів щодо поновлення п.О.Шестакова керівником підприємства.

...Ігнорування діючих законів і установчих документів ВАТ "Патент" сприяє невиконанню розпорядження керівництва, що у кінцевому результаті може призвести до анархії і розвалу всього виробничого процесу, несе загрозу збереженню матеріальних цінностей акціонерного товариства.

З метою створення нормальних умов роботи... звертаємося до ВАТ із проханням скликати позачергове засідання Ради акціонерів за участі РВ ФДМУ та представника комісії по цінних паперах та фондовому ринку".

майна проводилася у 1994 році. Ще до індексації вартості приватизаційних сертифікатів. Тоді їхня вартість становила 1 млн. 50 тис. Це бралось до уваги при передплаті акцій. Ось чому статутний фонд видається замалим.

Такого, щоб виставлялося підприємство по 4 млрд. крб., а сертифікати зараховувалися по 50 млн. крб., не було".

Яким є нинішній стан підприємства? Звернемося до незаангажованої сторони.

НА ВІЙНІ ЯК НА ВІЙНІ

Ось витяги із протоколу за результатами перевірки комісії облпрофради:

"...протягом останнього 1996 року на ВАТ "Патент" обсяги виробництва скоротилися у грошовому вираженні на 25,1% щодо рівня 1995 року... через скорочення заказів на патентну продукцію із Росії... Однак середньомісячна зарплата одного працівника зросла на 12 грн."

на поставку нової продукції".

"З метою освоєння нової технології, придбання запасних частин до діючого устаткування адміністрація ВАТ "Патент" продала 3 одиниці машин "Ромайор" (1976 та 1982 р.в.) і купила запчастини для капітального ремонту друкарських машин "Ромайор", нові комп'ютерні засоби, бухгалтерську систему "Фінексперт", процесори і пам'ять, копійальний апарат та ін."

"У 1996 році дійсно на ВАТ "Патент" ведеться будівництво магазину-кафе замість ідальні, робота якої збиткова... в минулому році вона завдала збитків на суму 27,8 тис. грн."

"З 1.07.1996 року в товаристві були переглянуті оклади для керівництва. Генеральному директору встановлено посадовий оклад — 292 грн. замість 195 грн. П'яти заступникам, відповідно, по 250 грн. замість 162, 170, 180 грн. Однак у другому півріччі не виплачувалася щомісячна премія. Тому, до прикладу, в О.Шестакова середньомісячна зарплата за 1996 рік складала 236 грн., а у генерального директора В.Негре — 292—300 грн."

"Вибірковий аналіз розміру середньомісячної зарплати робітників основних професій: друкар, копійальник, різник, брошуровщик за I і II півріччя 1996 року засвідчує про її зріст. Якщо в деяких працівників і є зниження зарплати, то воно пов'язано з неповним використанням робочого часу (захворювання, перебування у відпустці без збереження зарплати за заявою працівника)".

То чи правдиві факти застосовуються опонентами у маневрах проти керівництва "Патенту"? На війні як на війні: брехня теж зброя.

Але деякі деталі все ж доречно з'ясувати у генерального директора Віктора НЕГРЕ.

"ВІРЮ В КОЛЕКТИВ, ЩО ВІН НАЛЕЖНО ОЦІНИТЬ ВСЕ ЗРОБЛЕНЕ НАМИ"

— Пане Вікторе, у колективному листі йдеться про кризовий стан підприємства. Комісія облпрофради вказала, що кризи немає, але обсяги виробництва усе ж зменшилися. Чому?